C/2026/4252

4.8.2026

STANOVISKO KOMISIE

z 2. júna 2026

k nevyhnutnosti a primeranosti obnovenia kontroly hraníc Rakúskom na jeho pozemných hraniciach s Českom, so Slovenskom, s Maďarskom a so Slovinskom v súlade s článkom 27a ods. 3 nariadenia (EÚ) 2016/399 (Kódex schengenských hraníc)

(Iba nemecké znenie je autentické)

(C/2026/4252)

(1) V súlade s článkom 3 ods. 2 Zmluvy o Európskej únii ponúka Únia svojim občanom priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti bez vnútorných hraníc, v ktorom je zaručený voľný pohyb osôb, spolu s príslušnými opatreniami týkajúcimi sa kontroly na vonkajších hraniciach, azylu, prisťahovalectva a predchádzania trestnej činnosti a boja s ňou.

(2) Podľa článku 25 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/399 z 9. marca 2016, ktorým sa ustanovuje kódex Únie o pravidlách upravujúcich pohyb osôb cez hranice (Kódex schengenských hraníc) (kodifikované znenie ([1])) môžu členské štáty v prípade, že čelia závažnému ohrozeniu verejného poriadku alebo vnútornej bezpečnosti, výnimočne a na dočasnom základe obnoviť kontrolu hraníc na celej dĺžke alebo na určitých úsekoch svojich vnútorných hraníc. Malo by to predstavovať len krajnú možnosť, pričom rozsah a trvanie dočasného obnovenia kontroly hraníc by nemali prekročiť mieru, ktorá je nevyhnutne potrebná na to, aby bolo možné reagovať na zistené závažné ohrozenie.

(3) V článku 25a ods. 4 Kódexu schengenských hraníc sa bližšie uvádza, že ak má členský štát v úmysle obnoviť kontrolu hraníc na vnútorných hraniciach s cieľom reagovať na predvídateľné ohrozenie, je povinný oznámiť Európskemu parlamentu, Rade, Komisii a ostatným členským štátom plánované obnovenie takejto kontroly najneskôr štyri týždne pred plánovaným obnovením kontroly hraníc alebo čo najskôr, ak sú mu okolnosti, ktoré si vyžadujú obnovenie kontroly hraníc na vnútorných hraniciach, známe menej ako štyri týždne pred plánovaným obnovením takejto kontroly.

(4) Podľa článku 27a ods. 3 Kódexu schengenských hraníc sa od Komisie vyžaduje, aby po prijatí oznámení predložených v súvislosti s predĺžením kontroly hraníc na vnútorných hraniciach podľa článku 25a ods. 4, ktoré na základe tých istých skutočností vedie k pokračovaniu kontroly hraníc na vnútorných hraniciach v celkovom trvaní viac ako 12 mesiacov, vydala stanovisko k nevyhnutnosti a primeranosti takejto kontroly hraníc.

(5) Rámec upravujúci obnovenie a predĺženie kontroly na vnútorných hraniciach bol podstatne zrevidovaný nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1717 ([2]), ktoré nadobudlo účinnosť 10. júla 2024. V dôsledku toho sa začiatok všetkých období uvedených v hlave III kapitole II Kódexu schengenských hraníc počíta od uvedeného dátumu.

(6) Rakúske orgány listom zo 16. októbra 2024 oznámili obnovenie kontroly hraníc na základe článku 25a Kódexu schengenských hraníc na vnútorných pozemných hraniciach s Českom a so Slovenskom na obdobie šiestich mesiacov, a to od 16. októbra 2024 do 15. apríla 2025. Listom z 15. apríla 2025 rakúske orgány oznámili predĺženie tohto obnovenia na ďalšie obdobie šiestich mesiacov, a to od 16. apríla 2025 do 15. októbra 2025. Listom z 15. októbra 2025 rakúske orgány oznámili druhé predĺženie tohto obnovenia na ďalšie obdobie dvoch mesiacov, a to od 16. októbra do 15. decembra 2025.

([1]) Ú. v. EÚ L 77, 23.3.2016, s. 1.

([2]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1717 z 13. júna 2024, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2016/399, ktorým sa ustanovuje kódex Únie o pravidlách upravujúcich pohyb osôb cez hranice (Ú. v. EÚ L, 2024/1717, 20.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1717/oj).

(7) Rakúske orgány listom z 11. novembra 2024 oznámili obnovenie kontroly hraníc na základe článku 25a Kódexu schengenských hraníc na vnútorných pozemných hraniciach s Maďarskom a so Slovinskom na obdobie šiestich mesiacov, a to od nasledujúceho dňa. Listom z 9. mája 2025 rakúske orgány oznámili predĺženie tohto obnovenia na ďalšie obdobie šiestich mesiacov, a to od 12. mája do 11. novembra 2025. Listom z 15. októbra 2025 rakúske orgány oznámili druhé predĺženie tohto obnovenia z rovnakých dôvodov na ďalšie obdobie jedného mesiaca a troch dní, a to od 12. novembra 2025 do 15. decembra 2025.

(8) Listom z 10. decembra 2025 rakúske orgány oznámili tretie predĺženie obnovenia kontroly hraníc na rakúskych vnútorných pozemných hraniciach s Českom a so Slovenskom, ako aj s Maďarskom a so Slovinskom na ďalšie obdobie šiestich mesiacov, a to od 16. decembra 2025 do 15. júna 2026.

(9) Rakúsko listom z 8. januára 2026 a v súlade s článkom 33 ods. 2 Kódexu schengenských hraníc predložilo dve správy o obnovení kontroly vnútorných hraníc na základe článku 33 ods. 2 Kódexu schengenských hraníc. Prvá správa sa týkala obnovenia kontroly hraníc na rakúskych vnútorných pozemných hraniciach so Slovinskom a s Maďarskom na obdobie od 12. novembra 2024 do 11. novembra 2025. Druhá správa sa týkala obnovenia kontroly hraníc na rakúskych vnútorných pozemných hraniciach s Českom a so Slovenskom na obdobie od 16. októbra 2024 do 15. októbra 2025.

(10) Rakúsko bolo zapojené do štruktúrovaného dialógu s Komisiou o obnovení kontroly vnútorných hraníc. Po prijatí oznámenia Rakúska o predĺžení kontrol pokračoval tento štruktúrovaný dialóg v rámci konzultačného procesu stanoveného v článku 27a ods. 4 Kódexu schengenských hraníc.

(11) Schengenský hodnotiaci tím 5. júna 2025 navštívil vnútornú pozemnú hranicu medzi Rakúskom a Slovinskom v rámci pravidelného hodnotenia Rakúska podľa schengenského hodnotiaceho a monitorovacieho mechanizmu.

(12) Súčasný stav na vnútorných hraniciach bol zmapovaný v správe o stave Schengenu z 23. apríla 2025 ([3]) a pravidelne sa o ňom diskutuje na zasadnutiach Schengenskej rady.

(13) Po prijatí oznámení predložených v súvislosti s predĺžením kontroly hraníc na vnútornej hranici podľa článku 25a ods. 4 Kódexu schengenských hraníc, ktoré vedie k pokračovaniu kontroly hraníc na vnútorných hraniciach v celkovom trvaní viac ako 12 mesiacov, je Komisia povinná vydať stanovisko k nevyhnutnosti a primeranosti takejto kontroly hraníc, ako je stanovené v článku 27a ods. 3 Kódexu schengenských hraníc. V prípade predĺženia kontroly hraníc na vnútorných pozemných hraniciach s Českom a so Slovenskom išlo o oznámenie predložené 15. apríla 2025. V prípade predĺženia kontroly hraníc na vnútorných pozemných hraniciach s Maďarskom a so Slovinskom išlo o oznámenie predložené 9. mája 2025.

(14) V nadväznosti na posúdenie všetkých uvedených oznámení a správy, ktoré boli doplnené o informácie poskytnuté Rakúskom v rámci konzultačného procesu a o iné verejne dostupné úradné dokumenty, Komisia prijíma toto stanovisko.

POSÚDENIE OZNÁMENÍ A SPRÁVY

I. FORMÁLNE POŽIADAVKY

(15) Pri obnovení kontroly vnútorných hraníc vyplýva z Kódexu schengenských hraníc členským štátom viacero formálnych povinností.

(16) V článku 25a ods. 4 Kódexu schengenských hraníc sa od členských štátov vyžaduje, aby v prípade, že závažné ohrozenie verejného poriadku alebo vnútornej bezpečnosti je v členskom štáte predvídateľné, oznámili túto skutočnosť Európskemu parlamentu, Rade, Komisii a ostatným členským štátom najneskôr štyri týždne pred plánovaným obnovením kontroly hraníc.

([3]) COM(2025) 185 final.

(17) Komisia konštatuje, že oznámenia o obnovení kontroly vnútorných hraníc a o jej predĺženiach boli oznámené menej ako štyri týždne pred nadobudnutím ich účinnosti z dôvodu „dynamickej situácie“ a v snahe „poskytnúť najnovšie informácie a posúdenie“. Komisia zdôrazňuje, že od povinnosti predložiť oznámenie načas možno upustiť len vtedy, ak sú okolnosti, ktoré si vyžadujú obnovenie kontroly vnútorných hraníc, členskému štátu známe menej ako štyri týždne pred plánovaným obnovením takejto kontroly.

(18) Komisia konštatuje, že trvanie druhého predĺženia obnovenia kontroly hraníc na rakúskych vnútorných pozemných hraniciach s Českom a so Slovenskom, ako aj s Maďarskom a so Slovinskom, je kratšie než v predchádzajúce obnovenia kontroly hraníc. Rakúske orgány uviedli, že počas tohto obdobia vyhodnotia všetky obnovenia kontroly vnútorných hraníc a prípadne zosúladia dátumy ich skončenia, čo aj urobili prostredníctvom oznámenia z 10. decembra 2025 o treťom predĺžení na vnútorných pozemných hraniciach s Českom a so Slovenskom, ako aj s Maďarskom a so Slovinskom.

(19) Oznámenia o predĺžení kontroly vnútorných hraníc boli vypracované na základe vzoru, ktorý bol na tento účel stanovený vykonávacím rozhodnutím Komisie (EÚ) 2025/315 ([4]).

(20) V článku 27 ods. 2 Kódexu schengenských hraníc sa od členských štátov vyžaduje, aby v situáciách, keď sa kontrola hraníc vykonáva už šesť mesiacov, poskytli v každom ďalšom oznámení posúdenie rizika, v ktorom uvedú rozsah a očakávaný vývoj závažného ohrozenia.

(21) Hoci pre vnútroštátne orgány môže byť náročné poskytnúť presné posúdenie rozsahu a predpokladaného trvania závažného ohrozenia vzhľadom na to, že situácia v teréne sa môže rýchlo vyvíjať a môže byť ťažké predvídať ju, Komisia napriek tomu zdôrazňuje význam povinnosti podľa článku 27 ods. 2 Kódexu schengenských hraníc uskutočniť posúdenie rizík týkajúce sa závažného ohrozenia v čase oznámenia obnovenia alebo jeho predĺženia, ktoré by zohľadňovalo trendy vo vývoji závažného ohrozenia v predchádzajúcom období obnovenia kontroly vnútorných hraníc a ktoré by sa opieralo o analýzy rizík vypracované tak na vnútroštátnej úrovni, ako aj príslušnými agentúrami Únie.

(22) Komisia konštatuje, že správa o obnovení a predĺžení kontroly vnútorných hraníc na základe článku 33 ods. 2 Kódexu schengenských hraníc mala byť v súvislosti s obnovením kontroly vnútorných hraníc na rakúskych hraniciach s Českom a so Slovenskom predložená 16. októbra 2025 a v súvislosti s obnovením kontroly vnútorných hraníc na rakúskych hraniciach na rakúskych hraniciach s Maďarskom a so Slovinskom 12. novembra 2025. Obe správy boli predložené 8. januára 2026.

(23) Správy o obnovení a predĺžení kontroly vnútorných hraníc majú jednotný formát stanovený vykonávacím rozhodnutím Komisie (EÚ) 2025/308 ([5]).

II. NEVYHNUTNOSŤ A PRIMERANOSŤ

Postoj rakúskych orgánov

(24) Rakúske orgány sa odvolávajú na existenciu závažného ohrozenia verejného poriadku alebo vnútornej bezpečnosti, ktoré vyplýva z výziev súvisiacich s migráciou a bezpečnosťou. Cieľom obnovenia kontroly vnútorných hraníc je riešiť tlak na verejné služby a sociálnu súdržnosť spôsobený trvalo vysokým počtom žiadateľov o azyl a neoprávnených migrantov, a to vrátane ukrajinských štátnych príslušníkov, ktorým bola poskytnutá dočasná ochrana.

([4]) Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2025/315 zo 14. februára 2025, ktorým sa stanovuje vzor oznámenia o dočasnom obnovení alebo predĺžení kontroly hraníc na vnútorných hraniciach (Ú. v. EÚ L 2025/315, 17.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/315/oj).

([5]) Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2025/308 zo 14. februára 2025, ktorým sa stanovuje jednotný formát správy o obnovení alebo predĺžení kontroly hraníc na vnútorných hraniciach v súlade s článkom 33 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/399 (Ú. v. EÚ L 2025/308, 17.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/308/oj).

(25) Pokiaľ ide o bezpečnostnú situáciu, rakúske orgány poukazujú na globálny vývoj v oblasti bezpečnosti vrátane pokračujúcej útočnej vojny Ruska proti Ukrajine a situácie na Blízkom východe. Rakúsko okrem toho čelí vysokému stupňu teroristického ohrozenia v dôsledku zintenzívnenia islamistického extrémizmu v Rakúsku z dôvodu prítomnosti teroristických sietí na jeho území, najmä teroristických sietí zo západného Balkánu, ktorých členovia cestujú cez vnútorné hranice.

(26) Pokiaľ ide o migračnú situáciu, rakúske orgány sa domnievajú, že vzhľadom na neúplné vykonávanie Paktu o azyle a migrácii je obnovenie kontroly vnútorných hraníc nevyhnutné a primerané z dôvodu nedostatkov azylového systému a riadenia vonkajších hraníc.

V tejto súvislosti rakúske orgány poukazujú na:

— nízku úroveň odovzdaní podľa dublinského nariadenia v spojení s nemožnosťou vykonávať odovzdania podľa dublinského nariadenia do zodpovedných členských štátov,

— potrebu upevniť klesajúci trend v počte neoprávnených prekročení hraníc a reagovať na očakávaný nárast v roku 2025 pozdĺž pobrežnej západobalkánskej trasy,

— pretrvávajúcu nestabilitu v Afganistane, Turecku, subsaharskej Afrike a severnej Afrike, ako aj v Sýrii, ktorá vedie k neustálemu tlaku na vonkajšie hranice EÚ,

— významné výsledky vyšetrovaní v oblasti boja proti prevádzačstvu vďaka obnoveniu kontroly vnútorných hraníc.

(27) Rakúske orgány uvádzajú, že obnovenie kontroly vnútorných hraníc je jediným spôsobom, ako zakázať prekračovanie vnútorných hraníc mimo určených hraničných priechodov, pričom rakúskej armáde pod vedením pohraničnej polície umožňuje vykonávať dozor medzi hraničnými priechodmi.

(28) Podľa rakúskeho práva len obnovenie kontroly vnútorných hraníc umožňuje rakúskej pohraničnej polícii vykonávať kontroly vstupu a totožnosti súvisiace s prekročením vnútornej hranice (alebo so zámerom prekročiť ju).

(29) Rakúske orgány tvrdia, že kontrola vnútorných hraníc sa obmedzuje na minimum a vykonáva sa nesystematicky, na základe posúdenia rizík a vo forme cielených náhodných kontrol.

Pripomienky Komisie

(30) Rakúske orgány poskytli informácie o rôznych aspektoch zisteného závažného ohrozenia vnútornej bezpečnosti a verejného poriadku, ako aj argumenty, na základe ktorých odôvodňujú nevyhnutnosť a primeranosť obnovenej kontroly vnútorných hraníc.

(31) Hoci náročná globálna bezpečnostná situácia môže vyvolávať vážne obavy o národnú bezpečnosť členských štátov, v oznámeniach by sa mohla uvádzať dodatočná analýza, ktorá by vysvetľovala, ako globálne bezpečnostné prostredie konkrétne ovplyvňuje Rakúsko a ako môže nástroj kontroly vnútorných hraníc prispieť k riešeniu tohto závažného ohrozenia.

(32) V posúdení závažného ohrozenia verejného poriadku a národnej bezpečnosti chýba vysvetlenie, ako sa tieto hrozby dotýkajú rôznych častí vnútorných hraníc Rakúska.

(33) Komisia uznáva, že Rakúsko čelí zložitej migračnej situácii, o čom svedčia údaje o celkovom počte žiadostí o azyl vrátane žiadostí podaných po neoprávnenom vstupe zo strany žiadateľov o medzinárodnú ochranu, ktorí sú zaregistrovaní v inom členskom štáte, a osôb, ktorým sa udelila medzinárodná ochrana v inom členskom štáte, ako aj údaje o počte povolení udelených rodinným príslušníkom uznaných utečencov na účely zlúčenia rodiny. Na kapacitu Rakúska poskytovať primerané prijímacie podmienky pre žiadateľov o medzinárodnú ochranu malo vplyv aj to, že bolo potrebné poskytnúť podporu osobám, ktorým bola udelená dočasná ochrana v nadväznosti na útočnú vojnu Ruska proti Ukrajine.

(34) Neoprávnené sekundárne pohyby štátnych príslušníkov tretích krajín môžu predstavovať dôvod na obnovenie kontroly vnútorných hraníc, ak tieto neoprávnené pohyby predstavujú závažné ohrozenie verejného poriadku alebo vnútornej bezpečnosti. V tejto súvislosti sa v článku 25 ods. 1 písm. c) revidovaného Kódexu schengenských hraníc konkrétne odkazuje na situáciu, v ktorej náhle rozsiahle neoprávnené pohyby štátnych príslušníkov tretích krajín medzi členskými štátmi predstavujú značný tlak na celkové zdroje a kapacity dobre pripravených príslušných orgánov a ktorá by mohla ohroziť celkové fungovanie priestoru bez kontroly vnútorných hraníc.

(35) Z najnovších údajov vyplýva, že migračná situácia sa v Únii výrazne zlepšila. Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž zaznamenala v Únii v roku 2024 prudký pokles počtu prípadov neoprávneného prekročenia vonkajších hraníc, a to vrátane 78 % poklesu v roku 2024 na západobalkánskej trase. Z integrovanej situačnej informovanosti a analýzy EÚ vyplýva, že počet prípadov neoprávneného prekročenia hraníc sa v roku 2025 opäť znížil, a to o 41 % v porovnaní s rokom 2024 (z 21 637 v roku 2024 na 12 687 v roku 2025). Okrem toho podľa údajov Eurostatu došlo v Rakúsku v roku 2024 k 49 % poklesu počtu prvýkrát podaných žiadostí o azyl, pričom v roku 2025 tento pokles pokračoval. Uvedený pokles je súčasťou širšieho vývoja, ku ktorému dochádza v dôsledku zvýšeného kolektívneho úsilia o ochranu vonkajších hraníc EÚ a nemožno ho pripísať len tomu, že Rakúsko obnovilo kontrolu vnútorných hraníc.

(36) Komisia zdôrazňuje, že obnovením kontroly vnútorných hraníc sa nemenia povinnosti, ktoré Rakúsku vyplývajú z uplatniteľných pravidiel práva EÚ v oblasti azylu a návratu. Obnovenie kontroly vnútorných hraníc môže prispieť k odhaleniu neoprávneného prekračovania hraníc na územie členského štátu, uľahčiť rýchlu readmisiu na vnútornej hranici a zabezpečiť okamžité odhalenie neoprávnených pohybov žiadateľov o medzinárodnú ochranu, čo umožňuje správne uplatňovanie pravidiel dublinského nariadenia ([6]), pokiaľ ide o rozdelenie zodpovednosti za posúdenie žiadosti o azyl. Tieto oznámenia však obsahujú len obmedzené informácie o počte zadržaní a readmisií na rôznych úsekoch vnútornej hranice, ktoré by odôvodňovali predĺženie obnovenia kontroly vnútorných hraníc.

(37) Obnovenie kontroly vnútorných hraníc môže prispieť k zadržaniu prevádzačov, ako aj teroristov. Rakúske orgány vyjadrili oprávnené obavy v súvislosti s prítomnosťou (vodcov) teroristických sietí na rakúskom území a poukázali na prínos obnovenia kontroly vnútorných hraníc v reakcii na cestovanie členov takýchto sietí cez vnútorné hranice. Oznámenia však neobsahujú dostatočné informácie o zadržaní prevádzačov a teroristov na jednotlivých úsekoch obnovených vnútorných hraníc. Rakúske orgány nevysvetľujú ani to, ako je obnovenie kontroly vnútorných hraníc doplnené inými formami bezpečnostnej spolupráce, ako sú cielené trestné vyšetrovania alebo policajné kontroly zamerané na rozloženie sietí prevádzačov alebo teroristov.

(38) Komisia konštatuje, že v oznámeniach ani v správach sa neuvádzajú konkrétne dôvody voľby územnej a časovej pôsobnosti rozhodnutia o obnovení kontroly vnútorných hraníc. Chýba vysvetlenie, akým spôsobom toto závažné ohrozenie ovplyvňuje jednotlivé úseky vnútornej hranice, na ktorých bola obnovená kontrola vnútorných hraníc. Nebolo poskytnuté žiadne vysvetlenie, prečo sa v súvislosti s prvými predĺženiami ako najvhodnejšie javilo šesťmesačné, a nie kratšie obdobie, ani prečo sa v prípade druhých predĺžení ako najvhodnejšie javilo dvojmesačné obdobie.

III. ALTERNATÍVNE OPATRENIA

Postoj rakúskych orgánov

(39) Rakúske orgány oznamujú, že prijali viacero alternatívnych opatrení. Vo všetkých pohraničných oblastiach zintenzívnili policajné kontroly a dvojstrannú policajnú spoluprácu. Súčasťou opatrení je výmena operačných informácií, ako aj spoločné hliadkovanie na vnútorných pozemných hraniciach s Českom a so Slovinskom, ktoré sa vykonávajú niekoľkokrát za mesiac.

([6]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26. júna 2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov (prepracované znenie), (Ú. v. EÚ L 180, 29.6.2013, s. 31).

(40) Rakúsko má uzavreté dohody o policajnej spolupráci so všetkými susednými členskými štátmi. Je členom ôsmich centier policajnej spolupráce, z ktorých sa šesť nachádza na obnovených vnútorných hraniciach. Rakúsko vyslalo do Prahy a Bratislavy stálych styčných policajných dôstojníkov.

(41) Rakúsko má uzavreté readmisné dohody so všetkými susednými krajinami a úzko s nimi spolupracuje pri readmisii neoprávnených migrantov zadržaných na vnútorných hraniciach a na rakúskom území. Rakúske orgány prijali prvé opatrenia smerujúce k uzavretiu praktických dojednaní o uplatňovaní postupu pri odovzdávaní osôb podľa článku 23a Kódexu schengenských hraníc.

(42) Rakúsko aktívne rieši migračné výzvy v krajinách pôvodu a tranzitu prostredníctvom rôznych dvojstranných opatrení, ako sú rozmiestnenie poradcov pre overovanie dokladov, dvojstranné operácie pohraničnej polície a účasť na operáciách agentúry Frontex.

(43) V roku 2018 bola v rámci rakúskej federálnej polície zriadená jednotka pohraničnej polície (PUMA). Ide o špecializovanú policajnú jednotku zodpovednú za podporu operácií v oblasti migrácie a hraničnej kontroly, a to tak na území krajiny, ako aj na vnútorných hraniciach, na ktorých sa obnovila kontrola. Príslušníci jednotky PUMA boli nasadení spolu s maďarskou pohraničnou políciou na maďarskom území na maďarsko-srbskej hranici.

Pripomienky Komisie

(44) Komisia berie na vedomie, že Rakúsko aktívne uplatňuje alternatívne opatrenia, ktoré sprevádzajú obnovenie kontroly vnútorných hraníc a obmedzujú jeho vplyv.

(45) Komisia berie na vedomie existenciu readmisných dohôd so všetkými susednými krajinami pridruženými k schengenskému priestoru, nemá však k dispozícii dostatočné informácie na posúdenie účinnosti týchto dohôd v praxi. Konštatuje, že Rakúsko koná v súlade s príslušnými pravidlami práva EÚ a v súlade s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie, pokiaľ ide o uplatňovanie Kódexu schengenských hraníc a smernice o návrate ([7]) na vnútorných hraniciach, na ktorých bola obnovená kontrola.

(46) Rakúsko sa aktívne podieľalo na činnostiach Europolu zameraných na boj proti neoprávnenej migrácii a prevádzačstvu, a to aj v rámci Európskeho centra boja proti prevádzačstvu vo Viedni, osobitnej skupiny platformy EMPACT pre západný Balkán a operačnej pracovnej skupiny (OTF) „Pathfinder“.

(47) Rakúsko aktívne rieši migračné výzvy v krajinách pôvodu a tranzitu. Príkladmi úspešných alternatívnych opatrení zameraných na riešenie obáv v oblasti migrácie a bezpečnosti sú účasť Rakúska na operácii FOX ([8]) a zriadenie osobitnej jednotky pre migráciu a riadenie hraníc v rámci polície (PUMA), ktorá môže pôsobiť tak na území krajiny, ako aj mimo Rakúska. Komisia však konštatuje, že rakúske orgány neposkytli dostatočné informácie, ktoré by vysvetľovali, prečo činnosti jednotky PUMA v rámci rakúskeho územia nemôžu byť dostatočnou alternatívou k obnoveniu kontroly vnútorných hraníc.

(48) Komisia konštatuje, že právo prekročiť vnútornú hranicu kdekoľvek možno obmedziť iba na určené hraničné priechody na základe obnovenia kontroly vnútorných hraníc. Rakúske orgány však aj v prípade neobnovenia kontroly vnútorných hraníc môžu naďalej vykonávať verejné právomoci vrátane tých, ktoré sú zamerané na zníženie neoprávnenej migrácie v pohraničných oblastiach vnútorných hraníc.

([7]) Rozsudok Súdneho dvora z 21. septembra 2023, Association Avocats pour la défense des droits des étrangers (ADDE) a i./Ministre de l'Intérieur, vec C-143/22, ECLI:EU:C:2023:689.

([8]) „Operácia Fox“ je názov cezhraničnej spolupráce medzi Rakúskom a Maďarskom, ktorej cieľom je boj proti prevádzačstvu, najmä v súvislosti s neoprávnenou migráciou. Operácia zahŕňa spoločné úsilie zamerané na zabránenie pohybu migrantov a prevádzačov cez ich spoločnú hranicu, ako aj na riešenie zneužívania azylu.

IV. ZMIERŇUJÚCE OPATRENIA

Postoj rakúskych orgánov

(49) Rakúske orgány tvrdia, že prijali niekoľko zmierňujúcich opatrení. Po prvé, sú v neustálom kontakte so susednými krajinami Rakúska pridruženými k schengenskému priestoru s cieľom udržať kontrolu na minimálnej úrovni s prihliadnutím na sociálne a ekonomické väzby medzi pohraničnými regiónmi. Konzultácie prebiehajú pred obnovením kontroly vnútorných hraníc, počas neho aj po ňom, a zúčastňujú sa na nich styční dôstojníci, zodpovedné odborné oddelenie v rámci federálneho ministerstva, riaditeľstvá štátnej polície, susedné regionálne jednotky a centrá policajnej spolupráce.

(50) Kontrola vnútorných hraníc sa uskutočňuje vo forme náhodných kontrol založených na posúdení rizík a prostredníctvom dozoru, čím sa zmierňuje vplyv obnovenia kontroly vnútorných hraníc na cezhraničnú dopravu.

(51) Rakúske orgány priebežne monitorujú dopravné toky a poskytujú cestujúcim informácie o dopravnej situácii na vnútorných hraniciach.

(52) Podľa rakúskych orgánov sa zdržania na vnútorných hraniciach naďalej obmedzujú len na časy špičky a dovolenkové obdobie.

(53) Rakúske orgány uvádzajú len obmedzený počet sťažností v súvislosti s dlhším čakaním na vnútorných hraniciach na hraničných priechodoch a neuvádzajú žiadne oficiálne sťažnosti proti obnoveniu kontroly vnútorných hraníc.

Pripomienky Komisie

(54) Oznámenia preukazujú záväzok rakúskych orgánov zabezpečiť, aby vplyv kontroly vnútorných hraníc zostal obmedzený, ako sa vyžaduje v článku 26 ods. 3 Kódexu schengenských hraníc.

(55) Rakúsko pod vedením Komisie a v úzkej spolupráci so susednými členskými štátmi podniklo kroky na zabezpečenie plynulosti dopravy na vnútorných pozemných hraničných priechodoch, na ktorých boli obnovené kontroly.

(56) Hraničná kontrola sa vykonáva cieleným spôsobom a na základe posúdenia rizík s cieľom obmedziť vplyv na cezhraničné cestovanie. Hoci takéto opatrenia prispievajú k zmierneniu vplyvu kontrol, nemajú žiadny vplyv na dodatočné požiadavky týkajúce sa obmedzenia trvania a rozsahu kontrol.

(57) Rakúsko oznámilo svoje cezhraničné regióny podľa článku 42b Kódexu schengenských hraníc.

(58) V oznámeniach predložených rakúskymi orgánmi sa nevenuje osobitná pozornosť cezhraničným regiónom, ktoré sú dotknuté obnovením kontroly vnútorných hraníc, ani sa v nich nevysvetľuje, do akej miery možno navrhnúť technologické alebo cielené riešenia pre jednotlivé pohraničné regióny alebo kategórie osôb cestujúcich z nevyhnutných dôvodov, a to s cieľom zabezpečiť plynulosť cezhraničného cestovania. Správy, ktoré predložili rakúske orgány, v tomto ohľade skutočne obsahujú podrobnejšie informácie.

(59) Komisia zdieľa obavy, ktoré v rámci konzultačného procesu vyjadrili susedné členské štáty, a to že prípadná výstavba trvalejšej infraštruktúry na vykonávanie kontroly vnútorných hraníc by bola v rozpore s dočasnou povahou týchto kontrol, a poukazuje na to, že podľa článku 24 Kódexu schengenských hraníc sú členské štáty povinné odstrániť prekážky na cestných priechodoch.

V. ODPORÚČANIA

(60) Dobre fungujúci schengenský priestor sa opiera o úplné a účinné vykonávanie *acquis* v oblasti migrácie a azylu. Začiatok uplatňovania Paktu o migrácii a azyle v júni 2026 bude kľúčovým impulzom na vyriešenie obáv súvisiacich s neoprávneným pohybom, resp. migračných a bezpečnostných obáv súvisiacich s neoprávnenou migráciou, t. j. obáv, ktoré Rakúsko uviedlo na odôvodnenie obnovenia kontroly vnútorných hraníc.

(61) Komisia poukazuje na to, že podľa nariadenia o preverovaní ([9]), ktoré je súčasťou Paktu o migrácii a azyle, bude bezpečnostná kontrola na základe všetkých príslušných databáz súčasťou preverovania tak na vonkajších hraniciach, ako aj v rámci územia.

(62) Bezpečnostné obavy sú jedným z dôvodov, ktoré uviedlo Rakúsko na odôvodnenie obnovenia kontroly vnútorných hraníc. Právne predpisy EÚ už poskytujú širokú škálu nástrojov, ktoré pomáhajú pri riešení obáv vyjadrených rakúskymi orgánmi. Členské štáty by mali v plnej miere využívať existujúce mechanizmy na posilnenie bezpečnosti a spolupráce v oblasti presadzovania práva. Patrí medzi ne prümské nariadenie II, nový Schengenský informačný systém a nové právne predpisy o vopred poskytovaných informáciách o cestujúcich a záznamoch o cestujúcich ([10]). Uvedenie systémov vstup/výstup a ETIAS do prevádzky ešte viac posilní bezpečnosť vonkajších hraníc ([11]).

(63) Komisia vyzýva rakúske orgány, aby prehlbovali spoluprácu a výmenu informácií s Českom, so Slovenskom, s Maďarskom a so Slovinskom, a to aj prostredníctvom primeranej revízie existujúcich dvojstranných readmisných dohôd alebo dojednaní a/alebo uzavretia praktických dojednaní o uplatňovaní postupu pri odovzdávaní osôb podľa článku 23a Kódexu schengenských hraníc.

(64) Rakúsko by malo aj naďalej nadväzovať na svoju úspešnú spoluprácu s členskými štátmi a tretími krajinami v regióne v rámci tzv. prístupu zameraného na celú trasu. Komisia vyzýva rakúske orgány, aby ďalej rozvíjali spoločnú operačnú spoluprácu medzi orgánmi pohraničnej stráže a inými orgánmi presadzovania práva, a to aj prostredníctvom spoločných a zmiešaných hliadok. Rakúsko by predovšetkým malo aktualizovať existujúce dvojstranné dohody o policajnej spolupráci so susednými členskými štátmi.

(65) Komisia odporúča, by Rakúsko odstránilo akékoľvek právne alebo operatívne prekážky, ktoré bránia účinnému využívaniu alternatívnych opatrení. Ide napríklad o obmedzenia podľa vnútroštátneho práva pri požadovaní identifikácie a overovaní dodržania podmienok oprávneného pobytu na území, alebo o využívanie technologických prostriedkov, ako je rozpoznávanie evidenčných čísel vozidiel, na svojich vnútorných hraniciach na účely riadenia migrácie.

(66) Komisia zdôrazňuje, že využívanie alternatívnych opatrení vrátane technologických riešení môže predstavovať efektívnejší a účinnejší prostriedok na zabezpečenie vysokej úrovne bezpečnosti a kontroly migrácie bez toho, aby bolo potrebné obnoviť kontrolu vnútorných hraníc.

(67) Rakúske orgány by mali pracovať na postupnom zrušení kontroly vnútorných hraníc, pričom by mali uplatniť cielené riešenia pre konkrétne úseky vnútorných hraníc a konkrétne hrozby a v plnej miere využívať dostupné alternatívne opatrenia stanovené v odporúčaní Komisie (EÚ) 2024/268 ([12]), ako aj možnosti podľa Kódexu schengenských hraníc. Týmito opatreniami by sa mali posilniť a doplniť existujúce opatrenia.

([9]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1356 zo 14. mája 2024, ktorým sa zavádza preverovanie štátnych príslušníkov tretích krajín na vonkajších hraniciach (Ú. v. EÚ L, 2024/1356, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1356/oj).

([10]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/982 z 13. marca 2024 o automatizovanom vyhľadávaní a výmene údajov na účely policajnej spolupráce (prümské nariadenie II) (Ú. v. EÚ L, 2024/982, 5.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/982/oj); nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1862 z 28. novembra 2018 o zriadení, prevádzke a využívaní Schengenského informačného systému (SIS) v oblasti policajnej spolupráce a justičnej spolupráce v trestných veciach (Ú. v. EÚ L 312, 7.12.2018, s. 56, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1862/oj); nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2025/13 z 19. decembra 2024 o zhromažďovaní a prenose vopred poskytovaných informácií o cestujúcich na účely prevencie, odhaľovania, vyšetrovania a stíhania trestných činov terorizmu a závažnej trestnej činnosti (Ú. v. EÚ L, 2025/13, 8.1.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/13/oj); smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/681 z 27. apríla 2016 o využívaní údajov zo záznamov o cestujúcich (PNR) na účely prevencie, odhaľovania, vyšetrovania a stíhania teroristických trestných činov a závažnej trestnej činnosti (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 132 – 149, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2016/681/oj).

([11]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/2226 z 30. novembra 2017, ktorým sa zriaďuje systém vstup/výstup na zaznamenávanie údajov o vstupe a výstupe štátnych príslušníkov tretích krajín prekračujúcich vonkajšie hranice členských štátov a o odopretí ich vstupu a stanovujú podmienky prístupu do systému vstup/výstup na účely presadzovania práva (Ú. v. EÚ L 327, 9.12.2017, s. 20 – 82, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/2226/oj); nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1240 z 12. septembra 2018, ktorým sa zriaďuje Európsky systém pre cestovné informácie a povolenia (ETIAS) (Ú. v. EÚ L 236, 19.9.2018, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1240/oj).

([12]) Odporúčanie Komisie (EÚ) 2024/268 z 23. novembra 2023 o spolupráci medzi členskými štátmi v súvislosti so závažnými hrozbami pre vnútornú bezpečnosť a verejný poriadok v priestore bez kontroly vnútorných hraníc (Ú. v. EÚ L, 2024/268, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2024/268/oj).

(68) Komisia sa domnieva, že úspešná spolupráca so susednými členskými štátmi a tretími krajinami, ako aj uplatňovanie alternatívnych opatrení poskytujú pevný základ, o ktorý sa môže Rakúsko opierať pri postupnom rušení kontroly vnútorných hraníc bez toho, aby muselo ohroziť svoju bezpečnosť alebo kontrolu migrácie. V záujme dosiahnutia tohto cieľa zostane Komisia v úzkom kontakte so všetkými dotknutými členskými štátmi.

V Bruseli 2. júna 2026

Za Komisiu
Magnus BRUNNER
člen Komisie